

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

Esas No : 1981/109

Karar No : 1981/776

Özet : Sıkıyönetim ilanına neden olan olayla-
ra ilişkin olup, ilandan üç aydan daha önce iş-
lenen ve 1402 sayılı Yasa'nın 13/b maddesinde
yazılı bağlantı durumu saptanmayan suça ait
davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekti-
ği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.

Sanık : Süleyman Arslan ve Arkadaşları

O L A Y : 1-Sanığın sorumlu yazı işleri müdürü olduğu emekçi derisinin Ekim
1975 günlü sayısında komünizm propagandası yaptığı ileri sürülerek T.C.K.nun 142/1-6.,
2-Aynı Sanığın sorumlu yazı işleri müdürü olduğu (Bağımsız Türkiye) gazetesinin
18.4.1977 günlü sayısında komünizm propagandası yaptığı ileri sürülerek T.C.K.nun 142/1.
3-Aynı gazetenin 4.4.1977 günlü sayısında devletin emniyet ve muhafaza kuvvet-
lerinin tahkir ve tezyif ettiği ve yasanın cürüm saydığı fiili övdüğü ileri sürülerek
T.C.K.nun 159/1., 312/1-2.,

4-Aynı gazetenin 28.2.1977 günlü sayısında hükümetin manevi şahsiyetini tahkir
ettiği ileri sürülerek T.C.K.nun 159/1.,

5-(Emekçiden mektup) gazetesinin 12.3.1975 günlü sayısında cumhuriyeti ve hükü-
metin manevi şahsiyetini ve TMM'ni tahkir ve tezyif ettiği ve sosyal sınıflar arasında k
kin ve husumet tahrikçiliği yaptığı ileri sürülerek T.C.K.nun 159., ve 132/1.,

6-(Bağımsız Türkiye) gazetesinin 21.3.1977 günlü sayısında komünizm propagandası
yaptığı ileri sürülerek T.C.K.nun 142/1.,

7-Aynı gazetenin 28.2.1977 günlü sayısında hükümetin manevi şahsiyetini tahkir
ve tezyif ettiği ileri sürülerek T.C.K.nun 159.,

8-(Emekçi dergisi) nin 3.5.1975 günlü sayısında komünizm övdüğü ileri sürülerek
T.C.K.nun 142/4.,

9-(Emekçiden mektup) gazetesinin 8.4.1975 günlü sayısında komünizm propagandası
yaptığı, komünizmi övdüğü, hükümetin manevi şahsiyetinin tahkir ve tezyif ettiği, sosyal
sınıfları kin ve adavete tahrik ettiği T.C.K.nun 142/1., 142/4., 159., 312.,

10-(Bağımsız Türkiye) gazetesinin 20.12.1977 günlü sayısında, ırkçılık ve bölücü-
lük propagandası yaptığı, komünizmi övdüğü, hükümetin manevi şahsiyetini tahkir ve tezyif
ettiği halkı suç işlemeye tahrik ve teşvik ettiği ileri sürülerek T.C.K.nun 142/3., 142/4.,
159/1., 311.,

11-Aynı gazetenin 27.6.1979 günlü sayısında kürtçülük ve komünizm propagandası
yaptığı ve yasanın cürüm saydığı fiili övdüğü ileri sürülerek T.C.K.nun 142/1., 142/3.,
312.,

12-Aynı gazetenin 9.5.1977 günlü sayısında devletin emniyet muhafaza kuvvetlerini tahkir ve tezyif ettiği ileri sürülerek T.C.K.nun 1592/1.,

13-(Emekçi dergisi)nin 5.11.1975 günlü sayısında komünizmi övdüğü ve bölücülük propagandası yaptığı ileri sürülerek T.C.K.nun 142/3.,142/4.,

14-Pağımsız Türkiye Gazetesi'nin 10.1.1977 günlü sayısında TBMM'nin ve Hükümetin manevi şahsiyetini tahkir ve tezyif ettiği ileri sürülerek T.C.K.nun 159/1.,

15-Aynı Gazete'nin 5.9.1977 günlü sayısında komünizm propagandası yaptığı ileri sürülerek T.C.K.nun 142/1-b.,

16-Aynı gazetenin 9.7.1977 günlü sayısında hükümetin ve devletin güvenlik kuvvetlerini tahkir ve tezyif ettiği, ileri sürülerek T.C.K.nun 159/1.,

17-Aynı gazetenin 27.12.1976 günlü sayısında hükümetin tahkir ve tezyif ettiği, komünizm propagandası yaptığı, komünizmi övdüğü, yasanın cürüm saydığı fiili övdüğü ileri sürülerek T.C.K.nun 142/1,142/4.,159/1.,312/1-2.,

18-(Emekçi dergisi)nin yazarı olan S.Demirhan ile sorumlu yazı işleri müdürü olan Süleyman Arslan'ın derginin 1.2.1975 günlü sayısında komünizm propagandası yaptıkları ileri sürülerek T.C.K.nun 142/1.,

Maddeleriyle cezalandırılmaları istemiyle haklarında İstanbul C.Savcılığı'nca 18 ayrı iddianameyle kamu davaları açılmıştır.

Bu davalar İstanbul 1., 3. ve 5. Ağır Ceza Mahkemelerine intikal etmiş ve adı geçen mahkemeler kendilerine gelen dava dosyalarını birleştirmişler, bundan sonra;

1-İstanbul 5. Ağır Ceza Mahkemesi; 7.11.1979 gününde, esas 1977/599, karar 1979/20 sayı ile,

2-Gene İstanbul 5. Ağır Ceza Mahkemesi, 4.3.1980 gününde, 1980/24-51 sayı ile,

3-İstanbul 3. Ağır Ceza Mahkemesi; 25.9.1979 gününde, esas 1977/401, karar 1979/229 sayı ile,

4-İstanbul 1. Ağır Ceza Mahkemesi; 13.11.1979 gününde, esas 1977/603, karar 1979/333 sayı ile,

Atılı suçların sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin olup sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmesi gerektiğini belirterek mahkemelerinin görevsiz olduğuna karar vermişlerdir.

Yukarda belirtilen 4 ayrı görevsizlik kararı ile İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi'ne gelen dava dosyaları adı geçen mahkemece birleştirilmiş ve,

İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı 2 Nolu Askeri Mahkemesi, 16.10.1980 gününde, 1980/468 esas sayı ile, atılı suçların sıkıyönetimi ilanından üç aydan daha evvel işlendiği ve sıkıyönetim mahkemelerinde görülen davalarla bağlantılı olmadığını ve nedenleriyle Adli Yargı yerinin görevli olduğu kanısına vararak 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesi uyarın-

ca Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇİ : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Ahmet H. Boyacıoğlu'nun Başkanlığı'nda, Fethi Özdural, İsmail Oğuz, Şeref Tolungüç, Orhan Erdem, Y. İsmet Ayer, Haluk Yardımcı'nın katılmaları ile yaptığı 23.11.1981 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler, Cumhuriyet Başsavcılığı'nın Askeri, Askeri Yargıtay Başsavcılığı'nın Adli Yargı'nın görevli olduğu yolundaki düşüncü yazıları okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Nursefa Pandar'ın Adli Yargı'nın görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşüldü:

Atılı suçların amacı, cumhuriyeti, vatan ve milletin bölünmezliğini, bağımsızlığını milli güvenliği tehlikeye düşüren, temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya zemin hazırlayan olayların fikri ve eylemsel yapısını önceden oluşturmak olduğundan bu suçların Millî Güvenlik Konseyi'nin 7 sayılı Kararı'nın 4. maddesi kapsamında ve sıkıyönetim ilanına neden olan olaylara ilişkin bulunduğu açıktır.

Suçlar 1402 sayılı Yasa'nın değişik 13. maddesinin (a) bendindeki üç aylık süre dışında işlenmesine ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suç ile genel ve ortak amaç içerisinde örgütsel ve organik bağlantılı olarak işlendiği hususunda dosyada somut kanıt bulunmamasına göre, anılan maddenin (b) bendindeki bağlantı koşulu da gerçekleşmediğinden davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekir.

Bu nedenle, İstanbul A'ır Ceza Mahkemeleri'nin görevsizlik kararlarının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SÖZGE : Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle İstanbul 5. A'ır Ceza Mahkemesi'nin 7.11.1979 günlü, esas 1977/599, karar 1979/205, aynı mahkemenin 4.3.1980 günlü, 1980/24-51, aynı yer 3. A'ır Ceza Mahkemesi'nin 25.9.1979 günlü, esas 1977/401, karar 1979/229, aynı yer 1. A'ır Ceza Mahkemesi'nin 12.11.1979 günlü, esas 1977/603, karar 1979/333 sayılı görevsizlik kararlarının kaldırılmasına, 23.11.1981 gününde kesir olarak oybirliğiyle karar verildi.

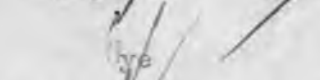
Başkan

Ahmet H. Boyacıoğlu

Üye

Fethi Özdural

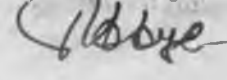
Üye

Şeref Tolungüç

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

İsmail Oğuz

Üye

Orhan Erdem

Üye

Haluk Yardımcı

4/22